

bilo razjarjeno, razjarjene so se delali komunisti in prostozidarji (framazoni), ki so nahujskali poulične in poccstne tolpe zoper cerkvena imetja in poslopja. Dan za dnevom prihajajo na dan dejstva, ki dokazujejo, da je divjanje proti cerkvam in samostanom delo odposlancev ruskega boljševizma in agitatorjev framasonskih lož. Republikanska vlada, v kateri imajo liberalni, framasonski in socialistični elementi večino, je stala brezdolno na strani ter mirno opazovala požare, kraje, rope in razdejanje cerkvenega imetja. Kakor poročajo angleški listi, so bili napadi na hiše božje in samostane dobro pripravljeni od framasonov in njihovih zaupnikov v vladi. Pred napadi na samostane so bili stanovalci v njih telefonsko obveščeni in opominjani, naj takoj zapustijo te prostore, ker bodo zažgani. Redovniki so se obrnili za pomoč na policijo, katera jim je pa odgovorila, da nima za to dovolj ljudi na razpolago. Tako je bil tudi samostan irskih dam obveščen o tem, da mu preti nevarnost zažganja. Prednica, častita mati, se je obrnila na policijo, ki ji da običajni odgovor, da nima dovolj ljudi. Nato se častita mati obrne s prošnjo na pomoč na angleškega poslanca, ki se je takoj obrnil na vlado ter zagrozil s posledicami. Vsled tega protesta je policija imela takoj dovolj ljudi ter je dobro zastražila samostan. Tako bi tudi lahko bila storila v drugih slučajih ako bi bila hotela. Ko so katoličani videli, da jih vlada ne ščiti dovolj, so sami začeli braniti Cerkev, njene ustanove in njeno imetje. To gibanje se je razširilo zlasti v severnih pokrajinah, ki mejijo na Francijo. Tega se je ustrašila framasonska loža in zato je njeno časopisje začelo napram Cerkvi bolj pomirljivo pisati. Tako se je potrdila stara resnica: Katoličani imajo toliko pravic, kolikor si jih obranijo, odnosno priborijo.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Letos poteče 300 let, odkar se je pričela božja pot pri Sv. Trojici v Slov. gor. V dostojno proslavo te 300letnice se vrši na kvaterni petek, soboto in nedeljo dne 18., 19. in 20. septembra slovesna tridnevna s sledečim sporedom: Na predvečer v četrtek ob 6. uri bodo slovesne večernice. V petek in soboto bo rana, pozna in večerna pridiga. K pozni službi božji v petek in soboto pridejo procesije iz vseh župnij lenarške dekanije. Vabimo vernike tudi iz drugih župnij, da pridejo v procesijah ali posamezno. Kvaterno nedeljo bo pri pozni službi božji slovesni sklep tridnevne. Prešviti škof dr. Ivan Tomažič bo imel že v soboto večer slovesne večernice, bo tridnevno zaključil s svojo pridigo in s slovesno škofsko sv. mašo in s papeževim blagoslovom. Vse tri dni bo dovolj spovednikov na razpolago, priporoča pa se romarjem, da po možnosti že doma opravijo sv. spoved. Da dostojno proslavimo to znamenito 300letnico, vabimo vse častilce sv. Trojice v Slovenskih goricah, Prekmurju in drugih krajih, da se v največjem številu udeležijo te tridnevne, da poživijo svoje zaupanje v sv. Trojico, v Marijo, Mater božjo in svetnike, ki se že od nekdaj častijo v svetotrojiški božjepotni cerkvi in dostojno posnemajo globokoverne naše prednike, ki so nam ustvarili to prelepo božjo pot.

PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC

s to
znamko

**Dobi
se
v le-
karnah**

s to
znamko

**Vzemite
le plom-
birani
zavoje**

Zares preizkušeno dobro sredstvo
za čiščenje krvi, želodca, črevesja.

Proizvaja lekarna Bahovec, Ljubljana

Krog umora v Gačniku.

Zadnjič smo poročali o roparskem umoru nad starko Herič v Gačniku pri Jarenini. Po komisijskem ogledu na licu mesta sta bila predana v preiskovalni zapor v Maribor majer umorjene Bahman in njegova žena. Oba odločno zanikata vsako udeležbo pri krvavem poslu. Povrh je še Bahman v preiskovalnem zaporu tako jokal pri vsakokratnem sestanku s preiskovalnim sodnikom, da je bilo njegovo zaslišanje onemogočeno.

Sled za pravih zločincem.

Zločinec, ki je umoril in oropal Heričovo, je pustil na omari prstne odtise, ki se nikakor ne ujemajo z Bahmanovimi. Po natančnem primerjanju z odtisi raznih zločincev so ugotovili, da izvirajo na omari Heričeve od varnostnim oblastem dobro znanega zločince, ki je odsedel v mariborskih zaporih že 6 letno kazen. Celu nekatere priče so že izpovedale, da so ga videle okrog 9. ure zvečer dne 2. avgusta, ko je bil izvršen zločin, v smeri proti Gačniku. Drugi osumljenec je živel svoj čas z Bahmanovi v vprašnih odnosjih in je pobegnil po opravljenem krvavem poslu v Avstrijo. Avstrijski orožniki so poučeni o celi zadevi in ga že zasledujejo z vso vnemo. Osumljenec se je že celo brl v hišici onstran meje pri neki kmetici. Ko je bil že napol obrat, je zagledal skozi okno avstrijske orožnike in pobegnil. Preiskava glede umora v Gačniku je krenila v drugo smer in bo gotovo tudi pravi krivec kmalu v rokah pravice.

Prva osumljenca izpuščena.

Prvotna osumljenca Viktor Bahman in njegova žena Magdalena sta bila 3. septembra izpuščena iz preiskovalnega zapora. Državni pravdnik je ustavil proti obema preiskavo.

*

Spomenik kralju Petru Osvoboditelju so odkrili zadnjo nedeljo v Ljubljani z velikimi svečanostmi in ob navzočnosti ljudskih množic iz vseh krajev Slovenije.

Umrli je v Mariboru upokojeni višji sodni svetnik Josip Sterger. V Mariboru je deloval na sodišču od leta 1899 do upokojitve 1929.

Na Spodnje Štajerskem znana nemška osebnost umrla. V Gradcu v bolnici je umrl v starosti 58 let dvorni svetnik g. Henrik Wastian. Rajni je bil bivši nemško-nacionalni poslanec za mariborski okraj in podžupan mesta Maribor. Po prevratu se je preselil v Avstrijo.

Z redom Sv. Save V. stopnje je bil odlikovan dne 5. septembra zaslužni in obče priljubljeni g. šolski upravitelj v Radvanju pri Mariboru, Štefan Firm. Možu dela in zaslug naše iskrene častitke!

Podlegel poškodbam. Zadnjič smo poročali, da je ponesrečil z lovsko puško Ludvik Gomivnik iz Janzeve gore pri Selnici ob Dravi. S šibrami v trebuhu je bil prepeljan v mariborsko bolnico, kjer je 3. septembra umrl.

Kap je zadela na cesti proti Košakom nad Mariborom 67 letnega delavca Franca Bračko.

Viničarija pogorela. V torek 1. septembra zvečer je pogorela viničarija posestnika Ornika pri St. Petru pri Mariboru. Škoda znaša 25.000 Din. Ognjegasci so oteli gospodarsko poslopje.

Drzen in velik vlom na Koroškem. V Mežici na Koroškem so vlomili skozi okno konzumnega društva neznani vlomilci. Nemoteno so odnesli najboljše kose manufakturnega blaga za 22.283 Din in v gotovini 350 Din.

Ogenj je upepelil 3. septembra zjutraj gospodarsko poslopje z orodjem vred, last posestnika Antona Žunko v Dobrovcah pri Mariboru. Škoda znaša 40.000 Din in je le delno krita z zavarovalnino.

Možgane si je pretresel. Da bi prežal na tihotapce, je zlezel 26 letni upravnik finančne kontrole Franc Pedevc, na Plaču na severni meji na kozolec veleposestnika Hutterja. V temi mu je pri plezanju na podstrešje kozolca spodrsnilo, padel je in obležal s pretresenimi možgani.

Toča je napravila dne 1. septembra mnogo škode po vinogradih v Prekmurju.

Tekom enega mesca dva vloma. Dne 3. septembra je bilo tekom enega mesca vlomljeno drugič v trgovino g. Schloserja na Janzevem vrhu pri Radenski Slatini. Vlomilci so tokrat čisto izropali trgovino.

Telica je z rogovi hudo poškodovala 63 letno Nežo Rajšp, posestnico v Trnovski vasi pri Ptuj. Težko poškodovano so prepeljali v ptujsko bolnico.

1000 Din nagrade za izsleditev skrivnostnega zločinca. Poljčanski krčmar Bauman je obiskal v nedeljo 30. avgusta s svojim avtomobilom Oplotnico. Zvečer je na prošnjo peljal na slepiču obolelega v mariborsko bolnico v večji družbi. Ko je vozil avtomobil skozi vas Pobrežje pri Oplotnici, je nekaj v bližini krčme počilo, Bauman je čutil udarec na glavi in klobuk mu je odletel. Bil je uverjen, da ga je zadel kamen. Ustavil je voz, da bi poiskal klobuk. Pri tej priliki so opazili njegovi spremljevalci, da krvavi na glavi in da je najdeni

klobuk preluknjan. O skrivnostnem napadcu ni bilo ne sluha ne duha. V Slovenski Bistrici je obvezal krvavečega Baumana zdravnik in mu povedal, da je prav malo manjkalo in krogla bi mu bila upihnila luč življenja. Nogra do 1000 Din prejme oni, ki izsledi zločinca.

Neznani vlomilci so obiskali v noči kopališče g. Kocjaska ob Paki. Uzmoliči so odnesli precej kopalne obleke.

Stanovanjska hiša pogorela. V Běvčah pri Velenju so padale pri sušenju hmelja iskre skozi dimnik in zantile slamnato streho stanovanjske hiše posestnika Lesjaka. Na odpomoč pribrzeli gasilci so oteli le gospodarsko poslopje, med tem ko je pogorela hiša z opremo vred.

Med nevihto je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Avguščina Jurjevca na Vranskem. Poslopje je pogorelo do tal, le živino so rešili pravočasno.

Ogenj je uničil kozolec posestnika Antona Zorka na Vranskem. Vse upravičeno sumi, da gre v tem slučaju za požig.

Elektrika ubila kobilu. Polzela je preskrbljena z električno napeljavo, a se rade trgajo žice. Pri šoli je padla utrgana žica na tla. V torek 1. septembra je vozil hlapec župana Mesiča gramoz. Ko je nameraval izpraznjeni voz obrniti, je stopila kobilu v travo na utrgano žico. Žival je pognal električni tok najprej kvišku, potem pa se je zgrudila mrtva. Sreča, da se še preplašenemu hlapcu ni kaj zgodilo, ker je tudi hodil v neposredni bližini usodpolne žice.

Avtomobil je povozil 3. septembra na cesti proti Teharju pri Celju 29 letnega hlapca Franca Škrbec. Poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnico.

Igračkanje s staro pištolo. V bolnico v Celje je bil pripeljan 43 letni delavec Jurij Lipnik iz Pregrade, v Hrvatskem Zagorju. Igral se je s staro pištolo, naboj se je sprožil in nevarno razmesaril nepredvidnežu levo roko, katero so mu morali v bolnici odrezati.

Požar v okolici Celja. V sredo 2. septembra je začelo predpoldne goreti gospodarsko poslopje s hlevom, last posestnika Josipa Pahole na Glinskem, občina Škofja vas pri Celju. Gasilec se je posrečilo, da so ogenj omejili in ga pogasili. Naslednji dan v četrtek je začela istemu posestniku goreti stanovanjska hiša. Gre gotovo za požigalca.

S hruške je padel in si zlomil roko 61 letni posestnik Martin Železnik s Frankolovega.

Mož obstrelil ženo. Vinjeni posestnik Ludvik Mlinarič iz Ptujске ceste pri Gornji Radgoni je prodal dne 3. sept. voz jabolk in nato popival. Ko je došel domov, se jo koj za tem podal v svojo viničarijo na Janževem vrhu. Ker mož ni odšel ženi izkupička za jabolka, se je podala žena s sinom ter snaho za možem v gorice. Mož in žena sta se sprla in v prepiru je Mlinarič ustrelil svojo ženo v kolk, da je obtičala krogla v trebuhu. Grozil je še sinu. Ženo so odpravili v bolnico v Radgono, kjer so jo takoj operirali.

Električni tok je ubil na Njivicah pri Radečah ključavničarskega vajenca Jožefa Klanjšeka iz Brunka.

Avto zgorel. V Brodu pri Boštanju je zgorel avto v vrednosti 75.000 Din.

Obesil se je na Teznu pri Mariboru 52letni Franc Cvetko.

Seneni voz se je prevrnil na 57 letnega posestnika Ivana Čokla pri Sveti Magdaleni v občini Zibika in mu zlomil levo nogo.

Levo nogo je zlomil vsled splašenja volov prevrnjeni voz posestniku Josipu Šterbeku iz Podčetrka. Šterbeka so prepeljali v celjsko bolnico.

Igra z dinamično patrono. Pri St. Jurju ob južni železnici se je igral 13 letni Poldek Slabšak v družbi tovarišev z dinamičnimi patronami. Užgana patrona mu je razmesarila nogo nad kolonom in mu močno poškodovala tudi desno roko.

Utonila bi bila skoraj v Krki pri Novem mestu ljudsko šolska učenca: Boris Bouncon in Tonček Vidic. V slabem in vodopuščajem čolnčku sta hotela preko Krke pri Kandiji. Čoln je zajel vodo, se potopil in fantka sta izginila

pod vodo. Vidic je tovariša zagrabil krog pasu in skušal splavati k bregu. Že obupanima otrokoma sta prihitela baš v zadnjem trenutku na pomoč dva mladeniča in ju otela gotove smrti.

Vetrovno vreme preprečilo požig. V Dolnjem Logatcu je velika parna žaga, ki je last velepodjetja Josip Kunstelj z Vrhnike. Neznani zločinec je hotel podtakniti ogenj, ker so našli zjutraj delavci poleg sklada butar lesnih odpadkov polno steklenico z bencinom. Na steklenici je bila pritrjena sveča, ki je dogorela ter ugasnila. Na tleh so bile tri porabljene vžigalice. Peklenško delo požigalčeve roke je preprečil le močan veter, ki je ugasnil svečo.

Človeška žrtev strele. Dne 4. septembra popoldne je šla 64letna vdova Marija Zicherl iz Srednjega Bitja pri Kranju k nad 100 m od hiše oddaljenemu kozolcu, da bi spravila pred bližajočim se nalivom pod streho vozove. Med pospravljanjem je zadela strela starko, ki se je zgrudila mrtva. Strela je užgala na žrtvi še obleko, ki je zantila slamo v kozolcu. Kozolec, ki ni bil zadet od strele, je pričel goreti. Na po-

Zapisega nove Macdonaldove angleške vlade v Londonu.

Glavno mesto Portugalske Lissabon, kjer je zatrla vlada 10 ur trajajočo vojaško vstajo.

moč prihitelimi sosedom se je nudił strašen prizor na gorečo ubito žensko in na kozolec v plamenih.

Usodepolen padec z voza. Prazne so de je peljal Miha Pavovec iz Ljubljane v Depaljo vas pri Trzinu. Med potjo je vzel na voz tri kmete. Eden od potnikov se je spravil visoko na prazen sod, a je zgubil razvnotežje vsled sunka, padel na cesto in dobil zelo apasno rano na čelu in tudi na znotraj se je poškodoval.

Na dopustu si je prerezal vrat. Na dopustu se je mudil pri svoji materi v Kranju redov Anton Traven. Dne 5. septembra si je v domači hiši v noči prerezal vrat in izkrvavel.

Dva udara strele na Kranjskem. — Dne 5. septembra je urezala strela v stanovanjsko hišo v Blekovi vasi pri Dol. Logatcu, ki je last posestnika Jožefa Kunca. Ogenj je uničil kljub gasilski pomoči: hišo, pohištvo, orodje, shranjene pridelke in obleko. Škoda znaša 50.000 Din, zavarovalnica niti polovico. — Istega dne je zanečila strela hlev in gospodarsko poslopje župana A. Cerarja v Moravčah. Gasilec se je posrečila omejitev ognja na sredini trga.

Žrtev Krke. Delavec v kamnolomu Ferdinand Fabec in Franc Jeran sta se hotela 2. septembra zvečer v slabem čolnu prepeljati preko Krke iz vasi Mačkovca v vas Krko. Na sredini reke je zajel čoln vodo, se potopil in sta izginila pod vodo oba delavca. Na klice na pomoč so oteli Jerana živega — Fabeca pa niso mogli več obuditi k življenju.

Svojo ženo zadavil. Zakonska Vinko in Ana Šetina v Kamni gorici pri Ljubljani sta se že dolgo med seboj prepirala in moč je ženo tudi hudo pretepaval. Dne 5. septembra je Vinko ženo med običajnim pretepom zadavil in nato javil policiji, da je našel zjutraj ženo poleg sebe na postelji mrtvo. Na policiji Vinku niso verjeli, uvedli so preiskavo in ugotovili zločin.

Strašna nesreča vsled udara strele. Jožef Jaklič iz Drage na Dolenjskem je spravil otavo, katero je nakosil na grajskem travniku. Najel je sosedu Janeza Florjančiča, di bi mu s konji odpeljal otavo. Radi plohe so zbežali vsi z otavo zaposleni pod grajski kozolec. Baš v kozolec, pod katerem je vedrilo 6 oseb, je udarila strela in ubila tri. Mrtvi so bili pri priči: 31 letni Janez Florjančič, 8 letni sinko Stanko in Jožef Jaklič. Omamljena je bila tudi Jakličeva žena, katero pa je njena hčerka spravila k zavesti. Grozno usodo prizadetih obitelji pomiluje cela Dolenjska.

Če izda cigan cigana. Na Žvircem v župniji Hinje na Kranjskem je ukradel cigan konja. Cigan Miha Petrovič je izdal posestniku tata, a ovaduha je iz maščevanja v nedeljo 30. avgusta utrlil Rudolf Janežič iz zasede.

Niti v nogavici niso »jurji« varni! 25. junij je obula v nogavico šivilja Ana Brezanc iz Litije in se je peljala z njimi v Ljubljano, da bi jih tamkaj naložila v kakem denarnem zavodu. Na cilju pa je seve ugotovila, da nima denarja pod tolikanj varno nogavico.

Tatvina je izključena in je moral ovitek sam od sebe zlesti izpod nogavice in se je zgubil kje med potjo. Edino upanje je še pošten najditelj.

Smrtno je ponesrečil 1. septembra v rudniku Kukavice pri Sarajevu slovenski rudar Ivan Ručnik.

Zrakoplov »Zeppelin« došel na cilj. V Pernambuco v Brazilijo je prispel 2. septembra zrakoplov »Zeppelin«. Za pot iz Evrope v Južno Ameriko je rabil tokrat le 71 ur, leta 1931 pa 100 ur.

Udar strele med sneženim metežem v planinsko koč. Med hudim sneženim metežem je udarila strela v planinsko koč avstrijsko-nemškega planinskega društva na Koralpi. V koči je bilo zbranih 70 oseb, od teh je bilo ranjenih od strele 17. Težko poškodovani so bili štirje, drugih 13 pa le lažje. Nekaterim hribolazcem je strela iztrgala vse žreblje iz gorskih čevljev in jih razmetala po tleh.

Usodepolna steklenica s slivovko. Te dni se je zgodilo v potniškem letalu na progi München—Berlin nekaj izrednega. Med vožnjo se je podal potnik Hutte, ko se je bližal aeroplan letališču Fürth, v prostor za umivanje. Nekaj minut za tem je bil čuti izredno močan pok, ki je pretresel hudo celo letalo. Potnikov se je polastil nepopisen strah. Strojnik Karl Werson je udril v umivalnico, kjer je zagledal Hutteja v plamenih. Wersonu se je posrečilo, da je udušil plamen. Zapazil je na tleh steklenico, iz katere je švigal ogenj. Upravičen je bil sum na atentat. Pozneje so dognali, da je pil Hutte iz steklenice slivovko in je držal pri tem med prsti gorečo cigareto. Cigareta je vnela žganje in bi bilo malodane došlo do velike nesreče.

Nazaj k prirodi! To je geslo, ki je dovedlo k proizvodnji dietetikuma »Planinka-Čaj Bahovec, ki se dobi iz zdravilnih rastlin naših slovenskih planin in ki se pri slabosti v želodcu, črevesih in arterijah tako rado vzame.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon št. 2358. Lastnik in vodja: primarij dr. Černič, specialist za kirurgijo. Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim sol-

cem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarnico »hala« za revmatično in druga boleča vnetja; »enteroclanerjem« za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba v I. razredu 120 Din, II. razred 80 Din, III. razred 60 Din. 83

Med. Univ. Dr. Fran Toplak redno ordinira: Maribor, Glavni trg št. 18 od 10. do 12. in od 2. do 4. ure. 1358

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v Trpinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15. 376

*

Norišnica za milijonarje.

V Ameriki, v svetu dolarskih milijonarjev, imajo norišnico, v katero sprejemajo le milijonarje. Zavod se nahaja ob jezeru Ontario, v bližini mestá Buffalo in je seve opremljen z vsemi mogočimi razkošnostmi in udobnostmi. K blaznici spadajo telovadnice, igralnice, kopališča itd. V ogromnem parku so tudi zabavišča. Vsak bolnik prebiva v svoji lastni hišici. Ako bi ne bilo videti povsod paznikov, bi bil vsakdo prepričan, da predstavljajo te stavbe in stavbice eno najbolj modernih zdravilišč.

V omenjenem zavodu je nastanjen že tri leta znani njujorški milijonar John O'Bannion. Bannion je izvrševal že vse mogoče poklice do izbruha svetovne vojne. Med vojno je izumil kemično tekočino, ki napravlja podplate posebno trpežne. S to iznajdbo se je povzpел do prvega milijona. S posrečenim barantanjem na borzah je povzdignil svoje premoženje na 16 milijonov. Pridobivanje visokega bogastva je bilo prenapolnjeno z razburjenji, ki so mu tolikanj uničila živce, da so ga morali l. 1928 prepeljati v norišnico za milijonarje. Tukaj v popolnem miru in ločen od sveta, se je popravil pri najboljši postrežbi tako, da je prosil začetkom letošnjega leta za odpust iz zavoda. Vodja norišnice mu je odbil prošnjo z odgovorom, da njegovi živci še nikakor

Vsled povodnji izstradani Kitajci udirajo nasilnim potom v skladišča za živila.

niso utrjeni dovolj, da bi bili kos življenju v popolni prostosti. Vznevoljen nad takim sumničjem je poklical milijonar k sebi advokata in mu dal nalog, naj toži ravnateljstvo, da ga bo moralo izpustiti, ker plačuje letno norišnici 200.000 dolarjev in bi ta težko pogrešala tako znatno vsoto. Kot dokaz, da je bogataš ozdravljen, je navedel pravni zastopnik dejstvo, da je kljub hudi in resni finančni krizi igral iz norišnice na borzi tako spretno, da je zaslužil tekom zadnjih dveh mesecev pri svoji banki 2 milijona dolarjev.

Sodišče je pa bolj verjelo zdravniku, ki trdi, da bi milijonarjevo zdravje svoboda zopet pokopala in je odbilo advokatovo tožbo ter odredilo, da mora ostati O'Bannion še nadalje v norišnici. Milijonar se je sedaj pritožil na najvišje mesto, zahteva preiskavo zdravstvenega stanja od več drugih zdravnikov, ki nimajo nobenih zvez z blaznico in cela ameriška javnost čaka z veliko nestrpnostjo, kako in kaj bodo odločili najvišji činitelji.

Srečni in nesrečni O'Bannion bo najbrž bojeval še dalje boj, predno bo lahko čisto prosto razpolagal s svojim večmilijonskim imetjem.

*

Meceseve šuke in šafelne za preše in prešne koše, lepe krajnike in vsake vrste rezan les prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ul. 25.

Vinske sode različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Živahno nakupovanje hmelja se giblje po cenah od 8—11 Din za kg. 50% letine prodanih.

Kapital, kredit in politika.

V Evropi vlada velika gospodarska in finančna kriza, ki se v svojih učinkih čuti tudi v drugih svetovnih delih. Na svetu je v sedanjem času veliko pomanjkanje kapitala, zato pa povsod silijo na površje želje in zahteve po kreditu. Neizogibna podlaga kredita pa je kapital: samo tisti, ki ima kapital, more drugemu dati posojilo.

Vse evropske države hrepenijo po kreditu, kakor razsušena zemlja po dežju. Izjemo dela v Evropi samo Francija. Prej je bila tudi Anglija v vrsti tistih držav, ki so dovoljevale kredit, danes pa ga more sama iskati. Macdonaldova delavska vlada je še nedavno iskala in dobila posojilo 50 milijonov funtov (1 funt je 276 dinarjev), da bi ojačila angleške finance. Ta kredit je bil kmalu potrošen, primanjkljaj v državnem proračunu v znesku 120 milijonov funtov pa je vendar ostal nepokrit.

Nezmožnost ozdraviti finančni položaj Anglije in rešiti vprašanje brezposelnosti je upropastila delavsko vlado. Sestavila se je pod Macdonaldovim predsedstvom vlada narodnega sodelovanja, v katero so stopili zastopniki konservativne in liberalne stranke ter

kakšnih 50 poslancev delavske stranke, ki so ostali Macdonaldu zvesti. Ta nova vlada je takoj zaprosila kredit v Franciji in v Zedinjenih državah Severne Amerike ter ga je tudi takoj dobila, in sicer v znesku 80 milijonov funtov.

Nujno je potreben kredit zlasti Nemčiji. V to svrhu je nemški državni kancler v letošnjem poletju potoval v Pariz in London, da pregovori države, v katerih je kapital doma, naj bi dovolile Nemčiji izdatno posojilo. To se mu sicer ni posrečilo, dosegel pa je vendar to, da so inozemske banke tiste kratkoročne kredite, ki so jih bile odpovedale, zopet podaljšale. Tako je bila Nemčija rešena iz največje finančne zagate. Finančni položaj Nemčije pa je vendar še trajno slab ter se bo poslabšal do zime, katere se letos v Nemčiji bolj bojijo nego kdaj poprej, in sicer ne radi hladnote, ampak radi rastočega števila brezposelnih.

Kreditne potrebe ima v velikem obsegu tudi Italija, ki je že večkrat potrkala na vrata visoke finance v Parizu in Newyorku, katera pa se niso odprla ne sicer radi črnih fašističnih sraje, marveč radi fašistične politike, ki seje nemir v Evropi. Stalni prosilci za kredit sta Avstrija in Madžarska. Tudi naši državi bi bil kredit dobrodošel, ako bi prišel k nam pod ugodnimi pogoji. O boljševiški Rusiji pa je itak znano, da vedno hlasta po zlatu evropskih in ameriških kapitalistov. Ker ga ne more izsiliti potom splošne komunistične, pa ga želi dobiti potom kredita. V tem je tudi nagib za pogajanja boljševiške vlade s Francijo, da se med obema državama sklene pogodba o medsebojnem nenapadanju in o drugih stvareh. Ne gre boljševikom za ljubezen lepe Francije, marveč za svetlo francosko zlato.

Francija je danes prva država in skoro edina v Evropi, ki razpolaga z veliko količino zlata in z možnostjo, drugim dati večja posojila. Francoska banka ima danes največjo zalogo zlata v Evropi, in sicer preko dva in pol milijona dolarjev z zlatu. Prekaša jo edino Amerika — Zedinjene države — z zalogo 3 milijard zlatih dolarjev. Kakšne so te vsote, najbolj spoznamo, ako pomislimo, da ima Anglija za 716 milijonov, Nemčija pa za 527 milijonov dolarjev zlata v svojih zalogah. Kdor pa ima denar, njegova beseda v politiki tudi kaj velja. Zato se ni čuditi, da ima Francija v mednarodni politiki v Evropi tako odločilno besedo.

*

O vinski krizi.

Ljutomer, 4. sept. 1931.

Da pokaže, v kaki stiski je dandanes vinogradnik, je Vinarska podružnica v Ljutomeru ugotovila stroške za obdelovanje vinograda v izmeri 3 oralov z eno viničarijo. Ta proračun, ki velja za ljutomerske gorice, je pregledal in odobril sreski kmetijski referent gospod Jakob Znidarič.

Investirani kapital za vinograd omejen je mere znaša 60.000 Din.

	Din
Obresti od glavnice po 4%	2.400.—
Rez 20 delavcev po 10 Din	200.—
Gnoj nositi 40 delavcev po 10 Din	400.—
I. kop 90 delavcev po 15 Din	1.350.—
II. kop 60 delavcev po 15 Din	900.—
Vežanje šparonov in stavljenje kolja, 10 delavcev po 10 Din	100.—
Pletev 30 delavcev po 10 Din	300.—
Vež 45 delavcev po 10 Din	450.—
Škropljenje I., II., III., IV., 33 škropljarjev po 15 Din	495.—
33 nosačev po 12 Din	396.—
Žveplanja 6 delav. po 15 Din	90.—
III. kop 60 delavcev po 10 Din	600.—
Stavljenje kolja do trgatve 4 delavci po 10 Din	40.—
Trgači 48 delavcev po 10 Din	480.—
Prešari 12 delavcev po 20 Din	240.—
Hlevski gnoj na 1 oral 30 kub. m z vožnjo vred po 100 Din	3.000.—
Kolje 1500 kom. po 1 Din	1.500.—
Galica 150 kg po 7 Din	1.050.—
Žveplo 50 kg po Din 4.50	225.—
Rafija 10 kg po 20 Din	200.—
Apno 100 kg po Din 0.42	42.—
Razne vožnje	150.—
Obraba inventarja	600.—
Davek z dokladami	400.—
Vzdrževanje poslopja	600.—
Zavarovalnina	120.—
Nadzorstvo, odnosno oskrbovanje vinograda	2.400.—
Obnova v teku 30 let 60.000 Din, letno	2.000.—
Skupaj	20.728.—

Na treh oralih vinograda pridelamo 30 hl mošta; ali 3000 litrov, torej bi morali prodati mošt najmanj po 7 Din, ako bi hoteli imeti povrnjene vsaj izdatke, dočim o kakem dobičku niti ni govora.

Iz gori navedenega proračuna je razvidno, v kako skrajno obupnem položaju se nahajajo naši vinogradniki. Nujno potrebne so zato vse mere, da se trošarina na vino odpravi, ali vsaj zniža — znašati bi smela z dokladami vred ne več ko 60 par od litra. Vinogradniki apelirajo na javnost, da jih podpre v njihovi borbi za obstanek panoge, ki daje zaslužka tisočim in tisočim rodbinam naše banovine, ki bi ob propadu vinarstva ostale brez kruha.

*

Cene živini rastejo!

Akcija, ki jo je započel »Slovenski Gospodar« s tem, da se zaradi obsodbe mesarjev ne sme zdaj cena živini zniževati, je vzbudila po vsej Sloveniji in zadnji čas tudi po Hrvaškem veliko odobravanje. Nekateri dnevniki so naš prvotni članek skoro dobesedno posneli. Vsi sloji, tudi mestni, so postali pozorni na to, da se je kmeta res preveč izkoriščalo in da se ga je sedaj naenkrat hotelo pri ceni živine naravnost oropati. Tudi kmetje so izprevideli, da bi le bila neumnost, dajati živino za vsako ceno, ki si jo bode kdo zmislil. Cene, ki so padle za kak teden na 1.50 do največ 5 Din za kg žive teže, so se dvignile.